Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САРДАҢА

ССКП Өлөнүөк ороҥуонунаабы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын ороҥуоннаабы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 7-е сыла

№ 52 (612)
Бэс ыйын 28 күнэ 1960 сыл.
ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы

ССКП обкомун иккис Пленума

Бэс ыйын 21 күнүгэр ССКП Саха сиринээҕи обкомун иккис Пленума үлэтин салҕаан ыытта.

Пленум күннээҕи бэбиэскэтин иккис пуунугар—тыа хаһаайыстыбатыгар 1960 сылга ылыллыбыт социалистическай эбэһээтэлистибэ хайдах туолан иһэрин туһунан боппуруоска ССКП Өлүөхүмэтээҕи райкомун секретара таб. Барашков, ССКП Орто Халыматаабы райкомун секретара таб. Винокуров, Чурапчы райисполкомун председателэ таб. Асекритов, ЫБСЛКС Саха уобаластаабы комитетын секретара таб. Игнатьев, „Ньурба“ совхоз директора таб. Теленков, Сунтаар ороҥуонун Сталин аатынан колхоһун председателэ таб. Шадринов, Таатта ороҥуонун П. Алексеев аатынан колхоһун парткомун секретара таб. Олесов дакылаттаатылар.

Дакылааттары дьүүллэһиигэ ССКП Орджоникидзевскайдаабы райкомун секретара таб. Чусовской, Нам бастыҥ механизатора таб. Протопопов, Бүлүү ороҥуонуттан көтөрү интэр ферма сэбиэдиссэйэ таб. Антонов, Амматтан бастыҥ ньирэй көрөөччү таб. Прохоров, Саха АССР Министрдэрин Советын председателэ таб. Кучеров, ССКП обкомун секретара таб. Митюшкин уо.д.а. тыл эттилэр.

Обком Пленума дьүүллэспит боппуруостарыгар туһааннаах уураахтары ылынна.

ССКП обкомун иккис Пленумун үлэтигэр ССКП Киин Комитетын инспектора таб. А. И. Яковлев кытынна.

Итиэн ССКП Обкомун иккис Пленума үлэтин бүтэрдэ.

Оскуолалар ремоннарын хаачыстыбалаахтык ыытыахха

Сайыҥҥы бириэмэҕэ ремонт үлэлэрэ төһө, ханнык хаачыстыбалаахтык ыытыллыылара, оскуолалар үөрэх саҥа дьылын хайдах бэлэмнээх көрсүбүттэрин көрдөрөр.

Ааспыт сылга үөрэх саҥа дьылыгар бэлэмнэнии ороҥуон сорох оскуолаларыгар (Өлөөн, Дьэлиндэ) олус хойутаан, ремонт үлэлэрэ улахан итэҕэстэрдээх ыытыллыбыта. Оскуолаларга, интернаттарга ордук оһохтор куһаҕан хаачыстыбалаахтык тутулланнар кыһын устата иккилиттэ-үстүүтэ ремоннаммыттара. Оһохтору куһаҕаннык тутуу түмүгэр тахсар ороскуоттары, тымныы үгэнин бириэмэтигэр оһох алдьанан оскуола сабыллар кутталлаах буолуутун кытта эйэлэһиэххэ сатаммат. Онон оһохтору тутууга улахан кичэллээхтик ылсыахха наада.

Өлөөн, Дьэлиндэ уонна Харыйалаах начаалынай оскуолаларыгар кылаастар олус тымныы буолаллар оҕолор тас таҥаһынан сылдьан үөрэммиттэрэ. Бу тулуйуллубат чахчы үөрэх саҥа дьылыгар хатыланыа суохтаах.

Оскуолаларга бытархай ремону ыытыыга общественность уонна төрөппүттэр күүстэрэ ситэ туһаныллыбат. Үөрэх саҥа дьылыгар бэлэмнэниини общественность актыыбынай кыттыытыгар тирэҕирбэккэ эрэ ыытар буоллахха, биллэрин курдук, кэккэ күчүмэҕэйдэри көрсүөххэ сөп.

Нэһилиэк Советтарын уонна колхозтар бырабылыанньаларын салайаачылара оскуолалар, үөрэх саҥа дьылыгар бэлэмнэниилэригэр быһаччы көмөнү оҥоруохтаахтар. Кинилэртэн тутулуктаах дьаһаллары төһө кыаллараннан тэрийэллэригэр соругу уонна көрдөбү лү туруоруллар. Ааспыт сылга тахсыбыт итэҕэстэри туоратыы бүттүүммүт соругунан буолуохтаах.

Оскуолалар, интернаттар ремоннарыгар сыылбатыйыыны, бэйэни албыннаан хаачыстыбата суохтук үлэлээһини таһаарымыахха. Оскуолалар сэбиэдиссэйдэрэ, орто оскуола директора ремонт туругун күннэтэ хонтуруоллуулларa, салайаллара, итэҕэстэри бириэмэтигэр туоратар дьаһаллары ылаллара эрэйиллэр. Билиҥҥи туругунан орто оскуола уонна Дьэлиндэ оскуолата эрэ ремонт үлэтин саҕалаатылар.

Оскуолалар, интернаттар ремоннарын атырдьах ыйын 15 күнүгэр диэри бүтэрэн, үөрэх саҥа дьылын бэлэмнээхтик көрсүөҕүҥ.

Баскыһыанньа күн

Бэс ыйын 26 күнүгэр, баскыһыанньаҕа, советскай ыччат күнүн бэлиитээн ороҥуон киинин уонна „Коммунизм“ колхоз ыччаттара арыыга тахсан маассабай сынньалаҥнара тэрилиннэ. Буфет үлэлээтэ, үҥкүү, оһуохай буоллар.

А. И. Микоян Ослоҕа кэлиитэ

ОСЛО, бэс ыйын 23 күнэ (ССТА). ССРС Министрдэрин Советын Председателин Бастакы солбуйааччыта А. И. Микоян баһылыктаах Советскай Союз правительственнай делегацията Норвегияҕа маҥнайгы советскай промышленнай выставка аһыллларынан сибээстээн Норвегия правительствотын ыҥырыытынан бүгүн Ослоҕа кэллэ.

Советскай Союз уонна Норвегия Государственнай былаахтарынан киэргэтиллибит Форнебу аэродромҥа советскай правительственнай делегацияны көрсүһүүгэ Норвегия Премьер-министрэ Э. Герхардсен, Атын дойдулардааҕы дьыала министрэ Х. Ланге, дипломатическай корпус представителлэрэ, АДДьМ эппиэттээх үлэһиттэрэ, общественность представителлэрэ, Осло олохтоохторо кэллилэр. ССРС правительственнай делегациятын Норвегияҕа ССРС посола М. Г. Грибанов көрүстэ.

А. И. Микоян Премьер-министр Э. Герхардсены, Атын дойдулардааҕы дьыала министрэ Х. Лангены уонна да атыттары кытта илии тутуһан дорооболосто.

Аэродромҥа Э. Герхардсен уонна А. И. Микоян тыл эттилэр.

Румыния Рабочай партиятын үһүс съезһэ

БУХАРЕСТ, бэс ыйын 21 күнэ (ССТА). Бүгүн съезд сарсыардаанҥы мунньаҕар Киин Ревизионнай Комиссия үлэтин туһунан отчуоту Д. Кристеску оҥордо. Ол кэнниттэн кэпсэтии саҕаланна.

Олохтоох бириэмэнэн 16 чааска саҕаламмыт киэһээҥҥи мунньахха председателлээччи таб. Георге Георгиу-Деж тылы ССКП делегациятын баһылыгар, ССКП Киин Комитетын Бастакы Секретарыгар Н.С. Хрущевка биэрэр.

Саалаҕа дохсун, өргө диэри намыраабат ытыс таһыныытын тыаһа ньиргийэр.

Съезд делегаттара уонна ыалдьыттара Н. С. Хрущев этиитин сүдү болҕомтолоохтук иһиттилэр.

Н.С. Хрущев 2 чаастан ордук биириэмэҕэ тыл эттэ. Советскай Союз Коммунистическай партиятын делегациятын баһылыгын диринг ис хоһоонноох, дьэҥкэ этиитин дьон истиҥник ытыс таһыныытынан биһирээтилэр.

Н. С. Хрущев этиитин бүтүүтүгэр РРП III съезһигэр ССКП КК эҕэрдэ суругун аҕаан иһитиннэрбитигэр саалаҕа олорор дьон бары турдулар, дохсуннук овациялаатылар, „Ура!“ хаһыытастылар.

Российскай Федерация художниктарын бастакы тэрээһин съезһэ аһылынна

Бэс ыйын 21 күнүгэр Москваҕа, Кремль Улахан дыбарыаһыгар Российскай Федерация Художниктарын бастакы тэрээһин съезһэ аһылынна. Съезкэ элбэх делегаттар уонна ыалдьыттар, союзнай республикалар художниктарын айар үлэнэн дьарыктанар тэрилтэлэрин, столица общественноһын представителлэрэ— барыта тыһыынчаттан тахса киһи кэллилэр.

Табаарыстар А.Б. Аристов, О. В. Куусинен, Д.С. Полянскай, Е.А. Фурцева президиумҥа киирэн кэлбиттэрин дьон итиитик көрүстүлэр.

Съезһи кылгас аан тылынан художник П.Д. Корин аста.

Табаарыс Н. С. Хрущев баһылыктаах ССКП Киин Комитетын Президиума съезд Бочуотунай президиумугар сүҥкэн өрө көтөҕүллүүнэн талылынна.

Съезкэ ССКП КК РСФСР-га бюротун уонна РСФСР Министрдэрин Советын эҕэрдэ суруктарын дьон болҕомтолоохтук иһиттилэр.

„Олох — советскай художник айар үлэтин төрүтэ“ диэн дакылааты РСФСР Художниктарын Союһун тэрийэр комитетын председателэ В. А. Серов оҥордо.

(ССТА).

СИТИИ-ХОТУУ АТТЕСТАТЫН ЫЛЛЫЛАР

Бэс ыйын 21 күнүгэр культура ороҥуоннаабы Дьиэтитэр киэһэ төрөппүттэр, оскуола оҕолоро учууталлар мусталлар.

7 чаас буолуута свидетельстволары уонна ситии-хотуу аттестаттарын туттарыы үөрүүлээх мунньаҕын орто оскуола директора таб. Жирков Н.Н. аһар.

Маҥнайгынан тыл ылбыт оскуола үөрэҕин чааһын сэбиэдиссэйэ Карпов И. П. ситии-хотуу аттестаттарын, 7-с кылааһы бүтэрбиттэр свидетельстволарын биэриигэ прикаһы аҕаан биэрэр. Үөрэҕи бүтэрээччилэр биир-биир кэлэн оскуола директорыттан аттестаттарын, свидетельстволарын ылаллар.

Ити кэнниттэн таб. Карпов И. П. орто оскуоланы бүтэрээччилэри учууталлар коллективтарын аатыттан итиитик эҕэрдэлиир.

—Ордук чорботон,— диир кини,—Өлөөн историятыгар орто оскуоланы аан маҥнай үрүҥ көмүс медалынан бүтэрбит Эдуард Христофоровы үөрэххэ ситиһиилэринэн, орто оскуола Бочуот дуоскатыгар киллэриллибитинэн эҕэрдэлиибин. Күндү оҕолор, эйигини орто оскуола кыһата олох суолугар үктэннэрдэ, бэйэҕит эдэр сааскыт баҕа санааларын олохха киллэрэргэ дьулуурдаах буолуҥ!

Ити кэнниттэн районо сэбиэдиссэйин э.т. Васильева А.Н. эҕэрдэ тылы этэр. ЫБСЛКС райкомун секретара Иванов С.Х. комсомольскай направлениелары туттартыыр. 10 кылааһы бүтэрээччилэр Ю. Николаев, С. Попов авиационнай институтка, А. Коновалов медицинскэй институтка үөрэхтэрин салгыырга направление ыллылар.

Эппиэт тылы сэттис кылаастан Е. Игнатьев, А. Иванова, орто оскуоланы бүтэрээччилэртэн С. Попов, медалист Э. Христофоров эттилэр.

Үөрүүлээх быһыгамайгыга буолбут мунньах кэнниттэн оҕолор ыччат көрүн-нарын тэриллилэр.

„Биһиги“ корр.

ССКП КК Пленумун көрсө

Өрө көтөҕүллүүлээхтик үлэлиэҕиҥ

Бу күннэргэ дойду үрдүнэн хас биирдии үлэһит ССКП Киин Комитетын Пленумун үлэҕэ ситиһиилэрдээх көрсөргө кыһанар. Ол эбэтэр ылыммыт эбэһээтэлистибэтин толорор иһин дьулуһар. Үлэһит биэрбит бигэ тылын, ылыммыт сорудаҕын толоруута — хаан-уруу партияҕа бэриниилээҕин көрдөрүүнэн буолар.

Оройуон комсомольскай тэрилтэтэ ССКП Киин Комитетын Пленумун үлэҕэ үрдүк көрдөрүүлээх көрсөр М. Винокурова, Н. Александров, А. Егорова, К. Ноговицын курдук элбэх ыччаттардаах.

Үлэ бастыҥнарынан биһиги хайдах киэн туттубат, холобур оҥостубат буолуохпутуй? Кинилэр оройуон эбэһээтэлистибэтэ туолуутугар улахан төһүүнэн буолаллар.

Ол эрээри үлэҕэ сорох ситиһиилэринэн чабыланан баар итэҕэстэри сабыа суохтаахпыт. Биһиги ортобутугар үлэҕэ ээл-дээл сыһыаннаһааччылар, майгы-сигили өттүнэн түктэри, общественнай бэрээдэги кэһээччилэр өссө да бааллар.

Тотанов, Лукинов, Н. Острелин курдук ыччаттар, Семенов В. курдук комсомолецтар оҥорбут быһылааннарыгар эпиэккэ тардыллыбаттар, бэйэлэрин коллективтарыгар, тэрилтэлэригэр дьүүлгэ туруоруллан испэтилэр.

Кэккэ комсомольскай тэрилтэлэр ыччаты иитиигэ билиҥҥи көрдөбүлгэ эппиэттээбэттик үлэлииллэр. Ыччаттарга аналлаах лекциялар, бэсиэдэлэр сэдэхтик ыытыллаллар.

Коммунизмҥа сыыйа киирии кэмигэр хас биирдии комсомолец хаалан иһээччилэри бастыҥнар кэккэлэригэр таһаарыыны сүрүн соругунан аҕыныахтаах. Үлэҕэ хаалан иһээччилэри бастыҥнар кэккэлэригэр тартахпытына, бэрээдэги кэһэн үлэни мэһэйдээччилэри дьүүлгэ туруоран кэмигэр охсуу биэрэн истэхпитинэ эрэ партия биэрбит сорудаҕын толорор кыахтаахпыт.

Хаалбыт күннэргэ ССКП КК Пленумун көрсө үлэҕэ бары күүһү түмүөҕүҥ.

С. Иванов.

Кинигэни сурутан ылыаҕыҥ

Нэһилиэнньэ ортотугар кинигэни тарҕатыы сыл аайы кэҥээтэр кэҥээн иһэр. Таптаан аҕаччылар кинигэни маҕаһыыннан атыылаһалларын таһынан сурунан ылаллар.

Биһиги оройуоммутугар кинигэни сурутуу райпо линиятынан ыытыллар. Уус-уран, научнай, политическай о.д.а. литератураларга, араас справочниктарга уонна словардарга библиотекалар, кулууптар, учреждениелар уонна гражданнар сурутуохтарын сөп.

Сурутуллубут айымньы хас биирдии тома кэллэҕин аайы, суруппут киһи ол тому бэйэтин сыанатын төлөөн маҕаһыыннан ылар. Оттон бүтүгэс томун урут төлөөбүт задатоҕын суотугар ылыахтаах. Атын спргэ көһөр түбэлтэтигэр сурутуу көһөрүллэр. Кинигэ кэлэр ороскуотун райпо төлүүр. Сурутуу атыыга киэҥник дэлэйбэтэх кинигэни аҕарга туһалаах.

Суруйааччылар айымньыларын хомуура, улахан советскай энциклопедия онтон да атыттар сурутууга анаан райпоҕа кэлэн тураллар. Онон наадалаахтар баларга сурутуохтутун сөп. Сурутууну, кини бэрээдэгин райпоҕа, нэһилиэктэргэ маҕаһыыннар сэбиэдиссэйдэригэр билсиһиллиэхтээх.

Кинигэҕэ сурутууну киэҥник тэнитиэҕиҥ.

П Александров.

ТУТААЧЧЫЛАР ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭЛЭРЭ

„Коммунизм“ колхоз тутуутун үлэһиттэрэ от ыйыгар ССКП КК Пленума буоларынан күүрдүллэн, бэс ыйын 20 күнүнээҕи производственнай мунньахтарынан колхозтаахтар олорор 9 дьиэлэрин үчүгэй хаачыстыбалаахтык атырдьах ыйын 5 күнүгэр тутан бүтэрэргэ эбэһээтэлистибэни ылыннылар.

ЗООТЕХНИК СҮБЭТЭ

Кыыл оҕотун ийэтиттэн араарбыт кэннэ

Кыыл оҕотун ийэтиттэн араарбыт кэннэ көрүүттэн-харайыыттан тириитэ хаачыстыбалаах буолуута улахан тутулуктаах. Онон бу биир эппиэттээх кэмҥэ звероводтар үлэлэрэ хамнастара элбиир.

Кыылтан оҕотун араран баран ийэ кыыллары үчүгэйдик аһатыллыахтаах. Кыыл ити бириэмэҕэ кыайан аһаабатаҕына, уойбатаҕына кэлэр дьылга ууһуур-төрүүр дьоҕурун сүтэриэн, аҕыйах, сылаабай оҕолору төрөтүөн сөп.

Тыһы кыыл күннээҕи рационугар калорийноһын 700 тириэрдиллиэхтээх. Рационун 70 бырыһыана эт бөлөҕө буолуохтаах. 10 бырыһыаныгар үнтү кырбаммыт унуох, 123 грамм таба буотараҕа, 160 грамм балык бэриллиэхтээх. Буотарах суох буоллаҕына балыгынан, этинэн солбуйуллар. Итиниэхэ 1 грамм эт 1,5 грамм балыкка тэҥнэһэрин рацион оҥоһуутугар учуоттаныллыахтаах. Бурдук аһы аҕыйатыллыахтаах, ол оннугар күөх оту, моркуобу, хортуоппуйу биэриэххэ сөп.

Араарыллыбыт оҕону маҥнай биир клеткаҕа иккилии олордор улахан суолталаах. Кинилэр сүүрэн, оонньоон эттэрэ-хааннара сайдан сотору төлөһүйэллэр. Кинилэри 2-4 ыйдарыгар диэри биир нуорманан аһатыллар.

Кыыл оҕолорун организмнарыгар туһалаах белоктарынан хааччыйыллыахтаах. Ол иннитэн рационҥа бэриллэр эт бөлөҕүн 82,5—96 бырыһыана кун эт, онтон ордуга буотарах, сибиэһэй балык буолуохтаах. Рацион калорийнаһа 550—600 тириэрдиллиэхтээх. Кыыл аһыгар сухарыыны туттуу кыыл оһоҕоһун үлэтин тупсарарынан улахан суолталаах. Итини таһынан күөх оту хомуйан 2-4 чааска диэри күн көрбөт сиригэр сытыарыллар, онтон -итии ууну кутан баран кырбаан рационҥа эбиллэр.

Кыыл оҕотун ый ахсын ыйаан, күҥҥэ төһө эбиллэрин кэтээн көрө сылдьыллыахтаах, сыалаах аһы биэриитэн туттуллуохтаах. Сыа ас буһуутугар куһаҕаннык дьайар, төрүүр-үөскүүр дьоҕурун мөлтөтөр.

2,5—3 ыйдарыттан кыыл оҕолорун клеткаҕа биирдии олордуллуохтаах. Кинилэр бу бириэмэҕэ охсуһаллар, астарын былдьаһаллар, онон ситэ аһаабат буолан улаатылара, түүлэрэ тупсуута тохтуур.

Кыыл оҕотун аһылыгын —эти массыынаҕа эриллиэхтээх. Эт, балык сибиэһэй буолуохтаах. Атырдьах ыйыттан ыла өлөрүллэр уонна иитиигэ хаалар кыыллар нуормаларынан аһатыллыхтаах.

М. Федорова.

КЫРАНЫЫССА НӨҢҮӨ

АХШ сената куттал суох буолуутун туһунан Америка уонна Япония икки ардыларынааҕы дуогабары ратификациялаата

ВАШИНГТОН, бэс ыйын 23 күнэ (ССТА). Бэҕэһээ АХШ сената куттал суох буолуутун туһунан Америка уонна Япония икки ардыларынааҕы дуогабары куолас кыайыытынан ратификациялаата.

Дуогабары дьүүллэһиинэн сибээстээн буолбут кэпсэтиигэ Холбоһуктаах Штаттар тас политикаларын билиҥҥи курсун чааһынан элбэх критическэй бэлиэтээһин уонна дьиксинии этилиннэ. Дуогабары сенат дьүүллэһиитигэр киллэрбит уонна кинини ратификациялыырга үгүстүк араатардаабыт Атын дойдулардааҕы дьыалаларга сенат комиссиятын председателэ Фулбрайт, бэл диэтэр кини, Японияҕа дуогабары бырачыастыыр хамсааһын киэҥник тэнийбитин билинэргэ күһэлиннэ.

Куттал суох буолуутун туһунан Япония уонна Америка икки ардыларынааҕы дуогабар ратификационнай грамоталарын атастаһыы

ТОКИО, бэс ыйын 23 күнэ (ССТА). Токио радиота иһитиннэрэринэн, бүгүн Япония Атын дойдулардааҕы дьыалатын министрин резиденциятыгар Атын дойдулардааҕы дьыала министрэ Фудзияма уонна Америка посола Макартур куттал суох буолуутун туһунан Япония уонна Америка икки ардыларынааҕы дуогабар ратификационнай грамоталарын атастастылар.

Атын дойдулардааҕы дьыала министрин резиденциятын ити кэмҥэ 500—600 полицейскай охраналаата.

Киси правительствота отставкаҕа тахсар буолла

ТОКИО, бэс ыйын 23 күнэ (ССТА). Бүгүн Премьер-министр Киси Министрдэр кабинеттарын суһал ыҥырылаах мунньаҕын ыытта. Кабинет мунньаҕын кэнниттэн сайабылыанньа таҕыста, онно Япония уонна Америка икки ардыларынааҕы саҥа дуогабар сиилэтигэр киирбитин быһыытынан, политическай быһыыны-майгыны көннөрөр туһуттан Министрдэр кабинеттара сотору отставкаҕа тахсыаҕа диэн этиллэр.

Сэрэхтээх буолуохха

Оройуон киинигэр баһаартан сэрэниигэ баһаарынай надзор предписаниелара туолан иһиилэрэ бэрэбиэркэлээннэ. Бэрэбиэркэ түмүгүнэн тэрилтэ сорох салайааччылара предписаниены толорботторо көһүннэ.

Сибээс оройуоннааҕы хонтуората, детсад, орто оскуола, райпо, оройуоннааҕы баланыысса о.д.а. тэрилтэлэргэ баһаарынай буочукалар иччитэхсийбиттэр, инвентардар сир ахсын таһыллыбыттар. Дьиэлэр тастарыттан сыыһы-бөҕү аныаха диэри ситэ ыраастыы иликтэр, төһө эмэ бобуулааҕын үрдүнэн кураан күн сыыһыбөҕү уматыылары таһаартыыллар. Оһох турбатыттан, буруо тахсар сирдэринэн курунньугу ыраастаабат эбиттэр.

Олорор дьиэлэр, тэрилтэ дьиэлэрин оһохторун, турбаларын курунньугун ый ахсын ыраастаан иһиллиэхтээх. Уулаах баһаарынай буочука, инвентардар миэстэтигэр баар буолалларын тэрилтэ салайааччылара хааччыйдахтарына сатанар.

Бөһүөлэк киинигэр сыыһы-бөҕү уматыллыа суохтаах. Инники өттүгэр саҥа объектары баһаарынай охрана представителлэрин кытта сүбэлэһэн баран тутар наадалаах.

П. Осипов.

Редактор И. И. БУДИЩЕВ.

Редакция уонна типография аадырыһа: Саха АССР, Оленек сэлиэннэтэ. Октябрьскай уулусса 15 №-рэ.

Заказ № 52 Оленекская районная типография. Тираж 400